

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
19.6.2018
Taltionumero
3031
Diaarinumero
4755/2/17

1 (6)

Asia Vammaispalvelua koskeva valitus

Valittaja Oulunkaaren kuntayhtymä / palvelutuotantolautakunta

Päätös, jota valitus koskee

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus 28.8.2017 nro 17/0383/3

Asian aikaisempi käsittely

A on pyytänyt, että Oulunkaaren kuntayhtymä / palvelutuotantolautakunta korvaa hänelle vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (jäljempänä myös vammaispalvelulaki) mukaisina asunnon muutostöinä pesutilan ja WC:n rakentamisesta aiheutuvat kustannukset.

Palveluntuotantolautakunnan alainen viranhaltija on päätöksellään 10.10.2016 hylännyt *A:n* hakemuksen, koska Oulunkaaren palvelutuotantolautakunnan soveltamisohjeiden mukaan uudisrakennuksen lisäneliöistä aiheutuvia kustannuksia ei pääsääntöisesti korvata.

Palvelutuotantolautakunta on 13.12.2016 tekemällään päätöksellä pysyttänyt viranhaltijan päätöksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus on *A:n* valituksesta kumonnut palvelutuotantolautakunnan päätöksen ja palauttanut asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovellettavat oikeusohjeet

Vammaispalvelulain 9 §:n 2 momentin mukaan kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta kustannusten korvaamiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (jäljempänä myös vammaispalveluasetus) 12 §:n 1 momentin mukaan korvattavia asunnon muutostöitä ovat henkilön vamman tai sairauden vuoksi suoritettavat välttämättömät rakennustyöt kuten ovien leventäminen, luiskien rakentaminen, kylpyhuoneen, WC:n ja vesijohdon asentaminen, kiinteiden kalusteiden ja rakennus- ja sisustusmateriaalien muuttaminen sekä vastaavat muut henkilön vakituksessa asunnossa suoritettavat rakennustyöt. Asunnon muutostyöksi katsotaan myös muutostöiden suunnittelu sekä esteiden poistaminen asunnon välittömästä lähiympäristöstä.

Asetuksen 13 §:n mukaan suoritettaessa korvausta asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden tai laitteiden hankkimisesta aiheutuviin kustannuksiin pidetään vaikeavammaisena henkilöä, jolle liikkuminen tai muu omatoiminen suoriutuminen vakituksessa asunnossa tuottaa vamman tai sairauden vuoksi erityisiä vaikeuksia.

Asiassa saatu selvitys ja johtopäätökset

Terveyskeskuslääkärin 12.2.2016 allekirjoittaman lausunnon mukaan A:lla on todettu II-tyypin diabetes, verenpainetauti ja hyperkolesterolemia. Hänellä on runsaasti degeneratiivisia muutoksia lannerangassa. A on sairastanut vuonna 2012 aivoinfarktin, jonka seurauksena hänellä ilmenee vasemmanpuoleista raajaheikkoutta. Aivoinfarktin jälkitilasta johtuen A:n liikkuminen on hidasta ja kömpelöä. Taivutuksissa hänellä ilmenee voimakasta kipua alaselkään. Kivut hankaloittavat hänen toimintojaan.

Palvelutuotantolautakunnan puolesta annetusta lausunnosta ilmenee, että A käyttää liikkumisen apuvälineenä tällä hetkellä keppiä. Hän asuu omakotitalossa, jonka sisätiloissa ei ole varsinaisia pesutiloja. A suorittaa peseytymisen pienessä WC:ssä, jossa on wc-pytty, pesuallas sekä bidee-tyyppinen suihku. Varsinaiset pesutilat sijaitsevat ulkosaunassa, jonne ei tule juoksevaa vettä.

Asiassa on kiistatonta, että A on edellä mainituissa säännöksissä tarkoitettulla tavalla vaikeavammainen henkilö, jolle kunnan on korvattava välttämättömistä asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankinnasta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. Hallinto-oikeus katsoo asiassa saadun selvityksen nojalla, että A:n kodin tämän hetkiset pesutilat eivät ole riittävät A:n tavanomaisen elämän toimintojen suoriutumisen kannalta, vaan suihkutilojen rakentamista A:n talon yhteyteen on pidettävä edellä mainittujen säännösten tarkoittamina muutostöinä, joista aiheutuvat kohtuulliset kustannukset Oulunkaaren kuntayhtymän on korvattava. Hallinto-oikeus, ottamatta ensi asteena ratkaistavakseen, mitä muutostöistä johtuvia kustannuksia Oulunkaaren kuntayhtymän on A:lle korvattava, kumoo palvelutuotantolautakunnan päätöksen ja palauttaa asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Oulunkaaren kuntayhtymän palvelutuotantolautakunta on valituksessaan vaatinut, että hallinto-oikeuden päätös kumotaan ja palvelutuotantolautakunnan päätös saatetaan voimaan.

Kuntayhtymä on valituksensa perusteluina esittänyt muun ohella seuraavaa:

Palvelusuunnitelman mukaan A:n asunto on kahdessa kerroksessa. Alakerrassa on keittiö, wc ja huone, yläkerrassa makuuhuone. Pesutilat ovat ulkosaunassa, jonne ei tule juoksevaa vettä.

A:n toimittaman hakemuksen liitteenä on terveyskeskuksen 12.2.2016 päiväämä B-lääkärinlausunto. Hakijalla on selkärangan kanavan ahtaus, essentiaalinen verenpainetauti, aikuistyyppin diabetes, hyperkloestolemia ja masennus. Hakijalla on diagnosoitu aivoinfarkti 5/2013.

A:lla on liikkumisen apuvälineenä keppi, jota hän käyttää pääsääntöisesti kotona. Liikkumista vaikeuttaa alaselkäkipu, vasemman puolen raajojen heikkous ja liikerajoitteet sekä huimaus.

Omakotitalossa, jossa A asuu ei ole varsinaisesti sisätiloissa pesutiloja, vaan pesutilat ovat ulkosaunassa, jonne ei tule juoksevaa vettä. Lähtökohtaisesti olemassa olevat peseytymistilat ovat heikot. Peseytyminen näissä tiloissa on kuitenkin mahdollista, A:n terveydentilasta huolimatta. A kertoo vaatimuksessaan, että saunarakennuksessa peseytyminen ei ole mahdollista, mikäli sitä ei lämmitetä. Saunarakennusta on kuitenkin mahdollista käyttää.

Kunnan korvausvelvollisuuden piiriin kuuluvat ainoastaan välttämättömät vamman tai sairauden aiheuttamasta tarpeesta johtuvat kustannukset. Korvattaviin kustannuksiin eivät yleensä kuulu ne kustannukset, jotka aiheutuvat asumismukavuudesta tai esimerkiksi asumistason parantamisesta.

Kun uudisrakentamisesta aiheutuu ylimääräisiä kustannuksia vamman takia, ne on kohtuullisilta osin korvattava silloin, kun kustannuksia on pidettävä välttämättöminä. Asunnon peruskorjaukseen ei yleensä voi saada vammaispalvelulain mukaan korvausta.

A:lla on mahdollisuus peseytymiseen sekä ulkosaunassa että päärakennuksessa olevassa wc-pesutilassa. Asunnon muutostyöt eivät ole välttämättömiä. A:n hakemissa asunnonmuutostöissä on kyse asumistason parantamisesta sekä uuden tilan rakentamisesta ja tilan laajentamisesta.

Omakotitalossa, jossa A asuu, ei ole entuudestakaan riittäviä, nykyaikaisia pesutiloja. Siten on kohtuutonta vaatia vammaispalvelulain perusteella asunnon muutostöitä, joilla omakotitalo päivitetään 2000-luvun asumismukavuuksilla. Asunnon muutostyössä, jossa olemassa olevaa omakotiloa joudutaan laajentamaan uusien pesutilojen tekemiseksi, on kysymys asumismukavuuden parantamisesta, eikä siten ole perusteita myöntää vammaispalvelulain mukaista asunnon muutostyöetuutta. Normaaliusperiaatteen mukaan tämänkaltaisia asunnon muutostöitä, joilla parannetaan selkeästi asumismukavuutta, ei tule korvata vammaispalveluista.

A on antamassaan selityksessä esittänyt muun ohella, että ulkosaunassa on kertalämmitteinen kiuas. Kiuas ja vesi pitää lämmittää joka päivä sinne kannettavilla puilla. Vesi on vietävä kantamalla tai kelkalla vetämällä lumen aikaan. Sairauden johdosta A:n omatoiminen suoriutuminen on mahdotonta. Välttämättömät päivittäiset pesutoimet eivät onnistu. Pesutilojen rakentaminen sisätiloihin ei ole asumistason parantamista. Kysymys on siitä, että nykyiset pesutilat ovat täysin riittämättömät sairaalle ja vammaiselle henkilölle.

Oulunkaaren kuntayhtymän palvelutuotantolautakunta ei ole antanut vastaselitystä.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöksen lopputulosta ei muuteta.

Perustelut

Asiassa esitetyn selvityksen perusteella suihkutilojen rakentamisessa A:n talon yhteyteen on kysymys pääosin perusparannusluonteisista asumista-soa korottavista muutostöistä, joita ei voida korvata vammaispalvelulain nojalla. Perusparannustyön yhteydessä saatetaan kuitenkin toteuttaa myös sellaisia muutostöitä, jotka johtuvat vammaispalvelulain ja -asetuksen tarkoittamista A:n vammaisuudesta johtuvista välttämättömistä muutoksista, joista aiheutuvat kohtuulliset kustannukset kunnan on korvattava. Tämän vuoksi ja ottaen muutoin huomioon hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, korkein hallinto-oikeus katsoo, kuten hallinto-oikeus, että lautakunnan päätös on kumottava ja asia palautettava lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi ja niiden erityisten kustannusten selvittämiseksi, jotka kunnan on mainittujen säännösten mukaan korvattava.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Leena Äärilä
oikeusneuvos

Mikko Pikkujämsä
oikeusneuvos

Vesa-Pekka Nuotio
oikeusneuvos

Timo Räbinä (t)
oikeusneuvos

Antti Pekkala
oikeusneuvos

Kari Nieminen
Asian esittelijä, esittelijäneuvos

Jakelu

Päätös	Oulunkaaren kuntayhtymä / palvelutuotantolautakunta, oikeudenkäynti- maksu 500 euroa
Jäljennös	Pohjois-Suomen hallinto-oikeus A